

RAPPORT

STATE OF FOOD

RESUME

State of Food

Udfordringer og forventninger

Fødevarer virksomhederne er blevet mere nervøse for den nære fremtid.

2022 sluttede med historisk lave forventninger til både produktion og beskæftigelse, som så har været stødt stigende gennem 2023, indtil et større dyk blev observeret i forbindelse med konflikten i Mellemøsten, som har skubbet forventningerne tilbage på niveauet fra slutningen af 2022.

Priserne

På det seneste er presset på producent- og importpriserne på fødevarerområdet taget af. Det skyldes blandt andet de faldende inputpriser på energiområdet.

Fødevarer inflationen er ligeledes aftaget, og nu ses de første tegn på, at inflationen på fødevarerområdet har toppet i denne omgang.

Dog ses det, at virksomhederne forventer let sigende salgspriser igen.

Forbrugerne

Forbrugerne ser fortsat negativt på fremtiden. Der er dog klare tegn på bedring gennem 2023 fra et skidt udgangspunkt, men på det seneste er tendensen vendt igen, så forbrugerne kigger mere dystert på fremtiden igen.

En tendens i den pressede økonomiske situation gennem det seneste halvandet år har været, at forbrugerne køber færre fødevarer og går mere over i discount.

Omsætning og eksport

Værdien af både fødevarerbranchens omsætning ligger stort set på samme niveau, hvis man sammenligner de tre første kvartaler af 2023 med 2022. Dog er omsætningen i september 2023 12 pct. lavere end tilsvarende måned sidste år.

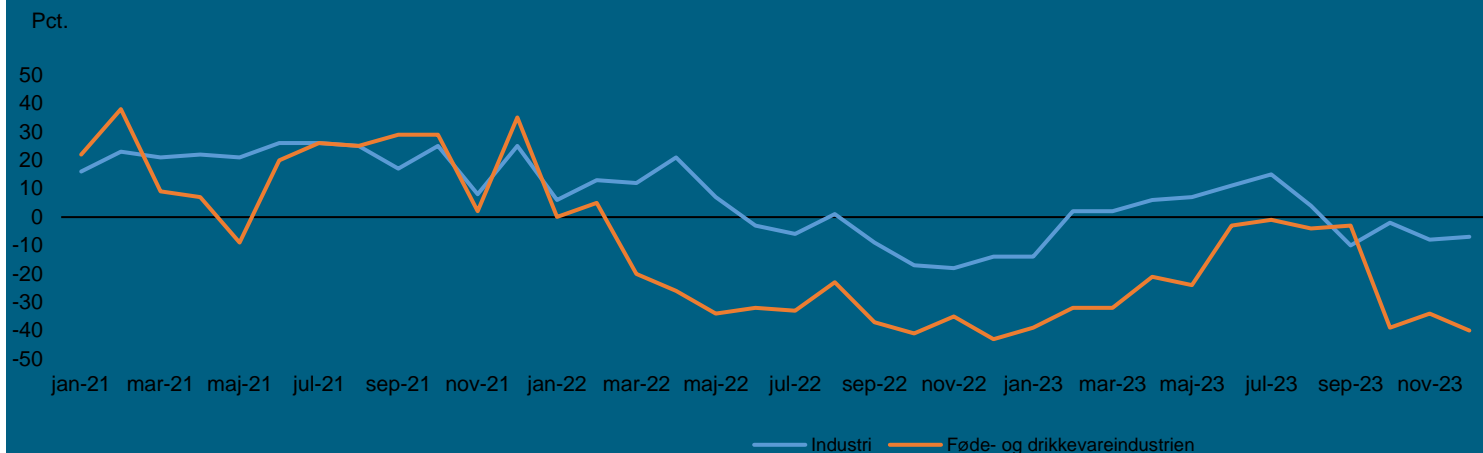
I årets første 10 måneder ligger fødevarer eksporten 10 pct. højere end tilsvarende periode sidste år.

Fødevarer virksomhedernes forventninger til den nære fremtid er ikke gode

Fødevarer virksomhederne er fortsat nervøse for den nære fremtid. 2022 sluttede med historisk lave forventninger til både produktion og beskæftigelse, men siden årsskiftet og frem til det senere efterår har virksomhedernes forventninger til udviklingen set lysere ud. De er imidlertid vendt igen til et negativt syn på udviklingen.

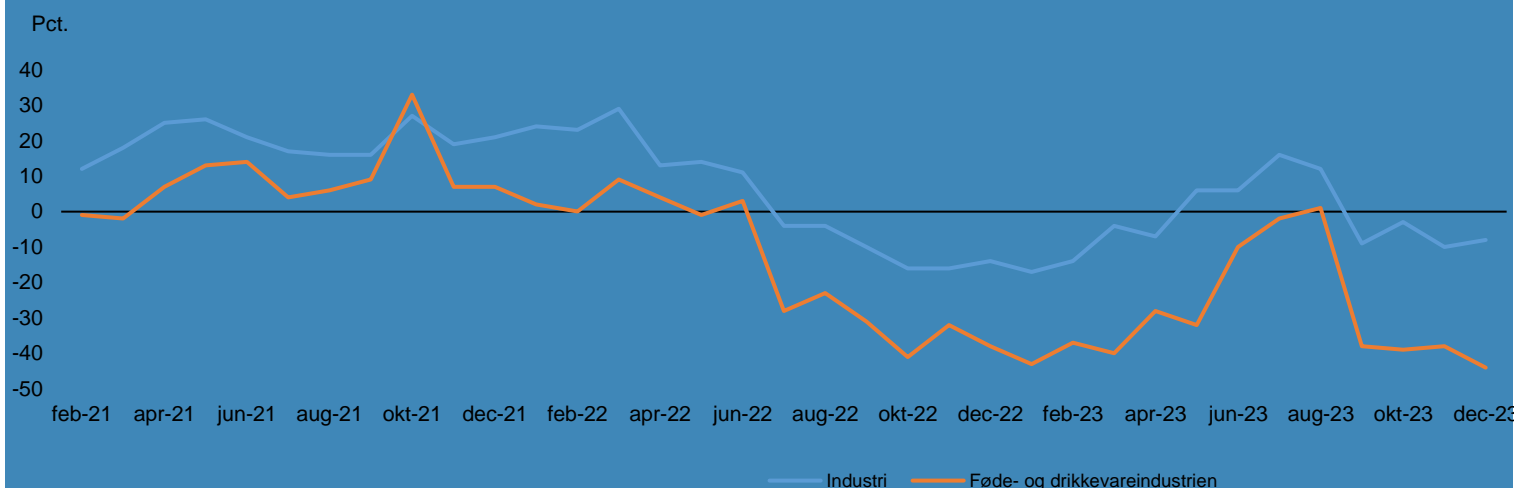
Usikkerhederne som følge af krigen i Ukraine er stadig en vigtig årsag til, at fødevarer virksomhederne ser negativt på den nære fremtid. Der er næppe heller tvivl om, at konflikten i Mellemøsten har pustet til usikkerhederne, som fødevarer virksomhederne møder på de globale markeder. Det kan være en medvirkende forklaring på det skred i negativ retning, som virksomhedernes forventninger har taget siden oktober. Hertil kommer, at virksomhederne og erhvervslivet generelt opererer i et andet rentemiljø nu end tidligere.

Fortsat svage produktionsforventninger hos fødevarer virksomhederne

Note.: Brancheafgrænsningen er inklusiv tobaksvareindustrien. Nettotallet er beregnet på baggrund af den procentuelle fordeling af virksomheder, der har svaret positivt, uændret eller negativt.
Kilde: Danmarks Statistik

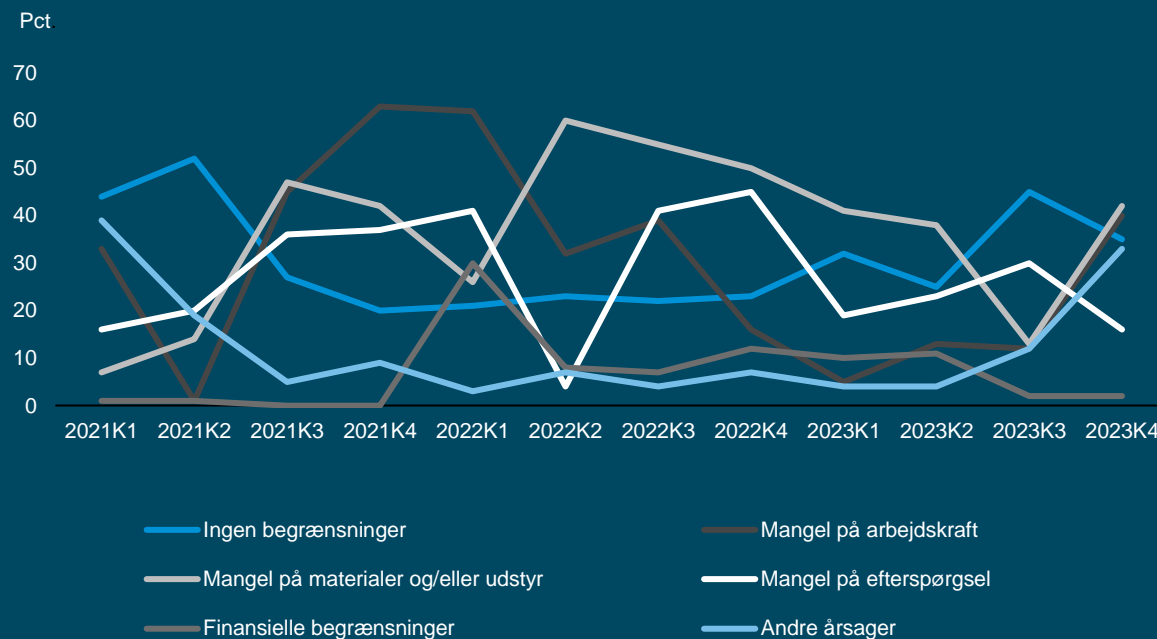
Også svage beskæftigelsesforventninger hos fødevarer virksomhederne

Anm.: Brancheafgrænsningen er inklusiv tobaksvareindustrien. Nettotallet er beregnet på baggrund af den procentuelle fordeling af virksomheder, der har svaret positivt, uændret eller negativt.
Kilde: Danmarks Statistik

Mangel på materialer og arbejdskraft er stigende grad begrænsninger for produktionen

Note.: Brancheafgrænsningen er inklusiv tobaksvareindustrien
Anm.: Der er mulighed for flere svar, og derfor summeres der ikke til 100
Kilde: Danmarks Statistik

35 pct. ...

... af virksomhederne sætter kryds ved ingen begrænsninger, og antallet af virksomheder, der har sat kryds ved mangel på efterspørgsel, er mere end halveret siden 4. kvartal af 2022.

42 pct. ...

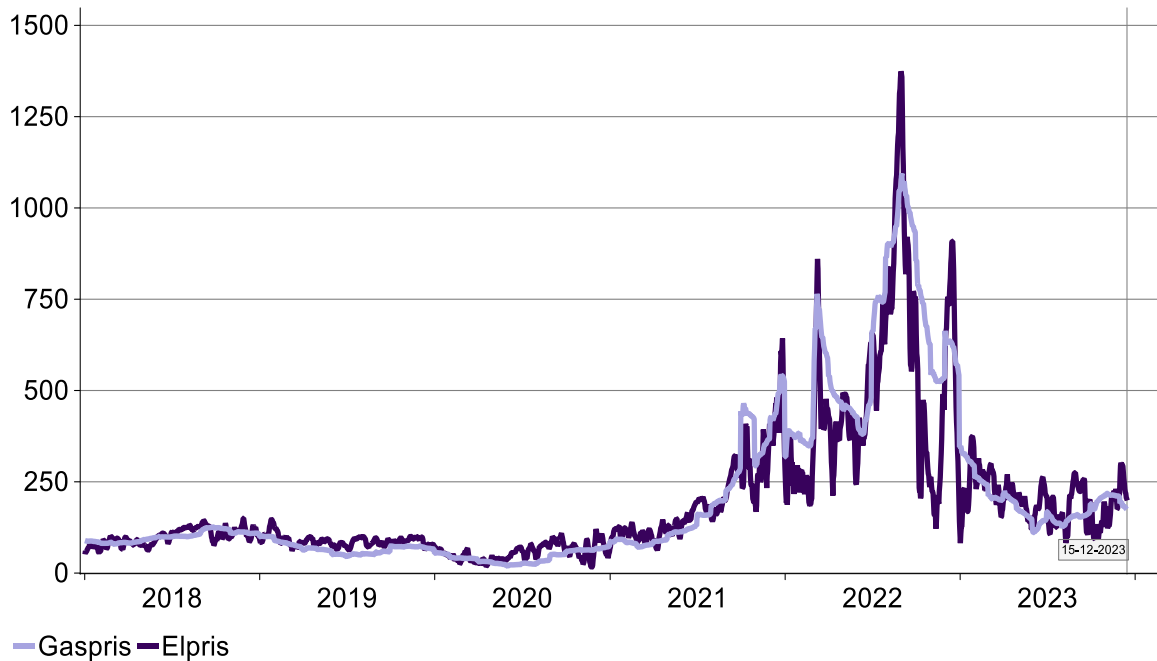
... af virksomhederne peger på mangel på materialer og udstyr som en fortsat begrænsning i 4. kvartal af 2023. 40 pct. peger på mangel på arbejdskraft som en begrænsende faktor.

Fødevarevirksomhederne er fortsat præget af voksende producentpriser, men energipriserne har været på retur siden efteråret 2022

Store udsving i energipriserne

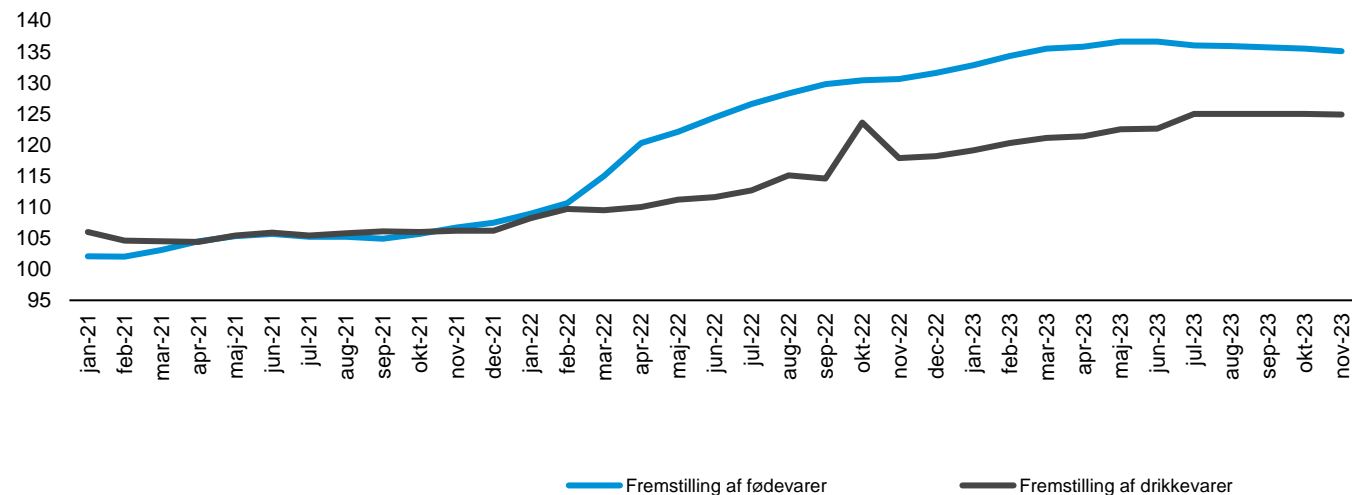
Priserne på el og gas

2018=100

Kilde: Macrobond

Producent- og importprisindeks har stabiliseret sig (2015 = indeks 100)

Kilde: Danmarks Statistik, statistikbanken tabel PRIS4315

Presset er taget af producent- og importpriserne på fødevarerområdet

Fødevarer stiger mere end drikkevarer

Fødevarefremstilling kan være mere energiintensiv end drikkevarefremstilling og har været mere eksponeret for høje og volatile energipriser.

Fra indeks 111 til 135 ...

... er producent- og importprisindekset for fødevarefremstilling vokset siden februar sidste år.

Producent- og importprisindekset på fødevarerområdet har stabiliseret sig over det sidste halve år og viser nu en marginalt faldende tendens. Det er et udtryk for, at råvare- og inputpriser til fødevareproduktionen også er aftaget og det slår igennem på de priser, virksomhederne møder, når de skal source råvarer og købe energi til at producere med. Energipriserne har været lavere i en periode med er fortsat meget svingende særligt grundet konflikten i Mellemøsten.

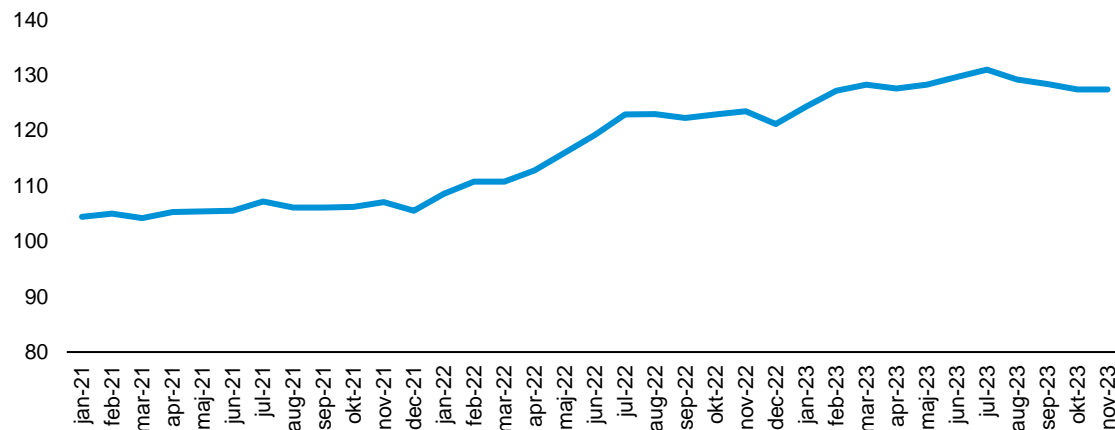

6,1 mia. kr. ...

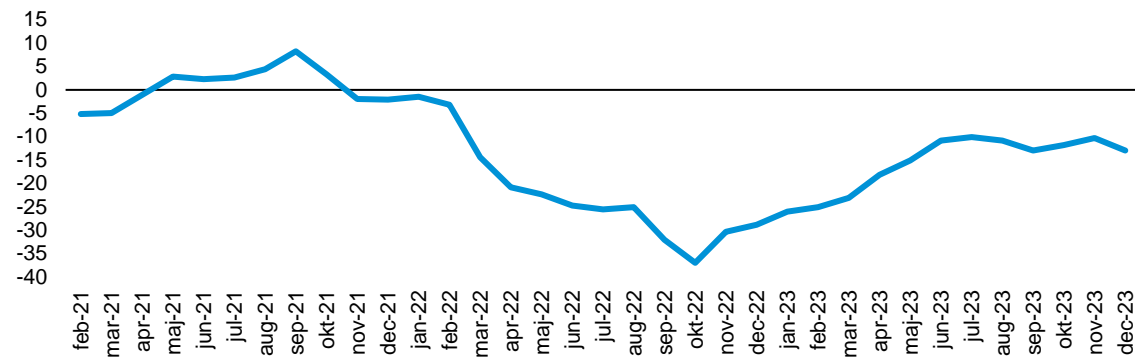
... er meromkostningerne for føde- og drikkevareindustrien i 2022 som følge af de højere priser på el og gas. Fødevarebranchen er den industribranche, der har været hårdest ramt af de volatile energipriser, visertidligere beregninger fra DI. Meromkostningerne forventes at blive mindre i 2023.

Fødevareinflationen er så småt på retur men forbrugertilliden dykker lidt igen

Svagt fald i forbrugerprisindekset på fødevareområdet (2015 = indeks 100)

Forbrugertilliden dykker lidt igen (nettotal, pct.)

Kilde: Danmarks Statistik, statistikbanken, tabel PRIS111

Kilde: Danmarks Statistik, statistikbanken, tabel FORV1

Fødevarevirksomhederne forventer, at salgspriserne fortsat vil stige en anelse

Fødevarevirksomhederne forventer samlet set fortsat let stigende salgspriser

Note: Nettotallet er beregnet på baggrund af den procentuelle fordeling af virksomheder, der har svaret positivt, uændret eller negativt.

Kilde: Danmarks statistik, statistikbanken tabel BARO6

Let aftagende fødevareinflation, et dyk i forbrugertilliden men let stigende salgspriser salgspriser

Forbrugerne ser fortsat let negativt på fremtiden. Selvom forbrugertilliden er blevet gradvist mindre negativ over det sidste års tid, så er der et aktuelt dyk igen i forbrugertilliden.

Udviklingen i forbrugertilliden tog et kraftigt dyk med krigen i Ukraine. Siden er den gradvist blevet mindre negativ, men den har over en længere periode nu rent faktisk været negativ.

3,2 pct. stigning

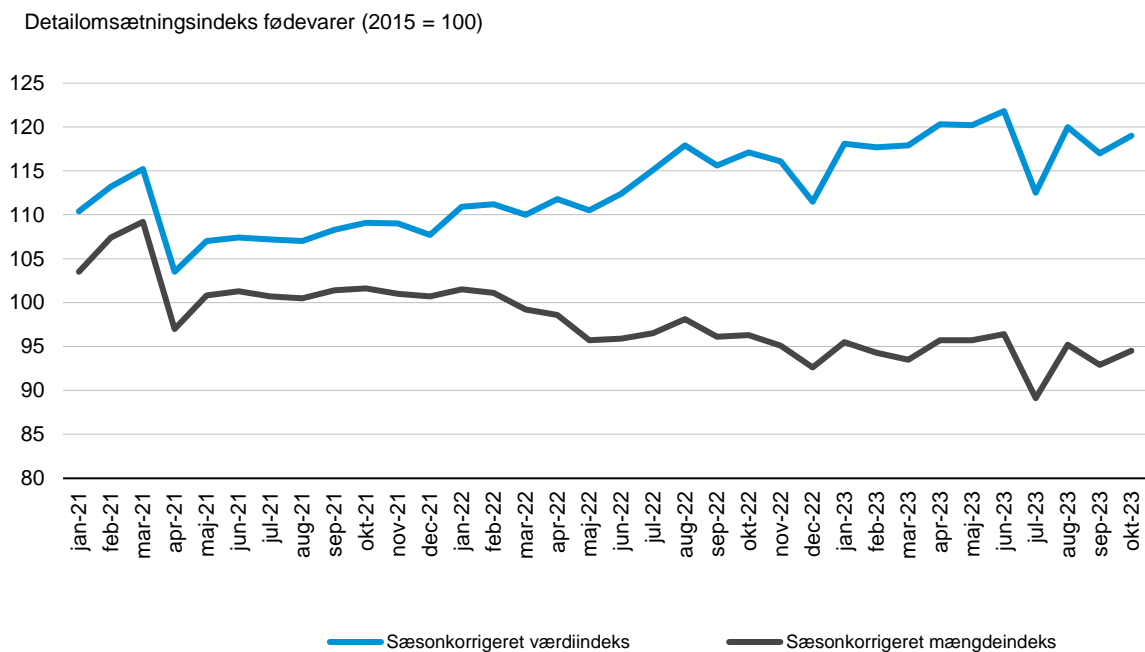
Fødevareinflationen er faldende og er nu ned på 3,2 pct. over det seneste år, og det ser ud til, at fødevareinflationen i den kommende periode bliver omkring dette niveau.

For første gang i et halvt års tid, så forventer fødevarevirksomhederne nu samlet set en lille stigning i lavere salgspriser ud mod detaileddet. 79 pct. af virksomhederne forventer dog uændrede priser.

Høj fødevarer-inflation og lav forbrugertillid ...medfører skift mod discount og mindre salg

Der sælges færre fødevarer i supermarkederne

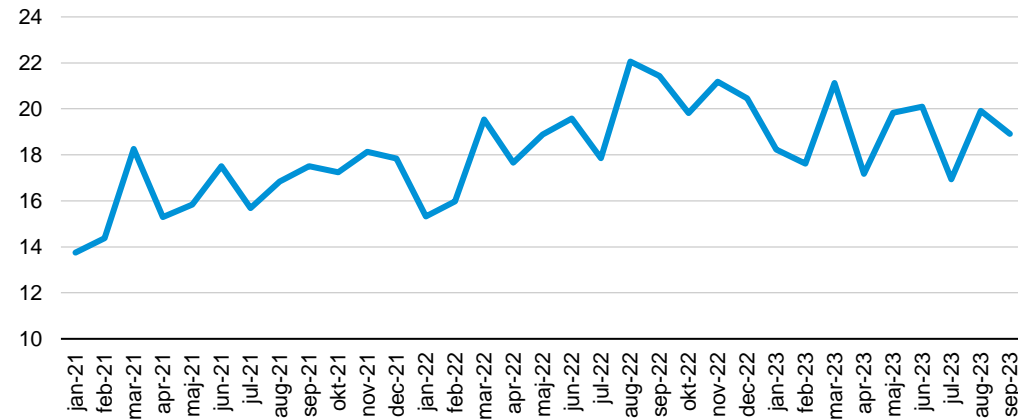
Kilde: Danmarks Statistik, statistikbanken tabel DETA152

- En konsekvens af den pressede økonomiske situation har været, at forbrugerne blandt andet køber færre fødevarer i supermarkederne.
- Denne udvikling kan ses i de officielle statistikker, hvor det sæsonkorrigerede mængdeindeks er faldet ca. 2 pct. siden oktober 2022.
- Værdiindekset er ligeledes faldet med ca. 2 pct i samme periode, mens fødevarer-inflationen i samme periode er steget ca. 4 pct.
- Tendensen mod discount og mindre volumen er kommet for at blive, indtil forbrugerne har vished om, og tillid til, forbedringer i de økonomiske konjunkturer.

Fald i omsætning og stabilisering i eksporten

Igen fald i omsætningen i fødevarerbranchen

Mia. kr.

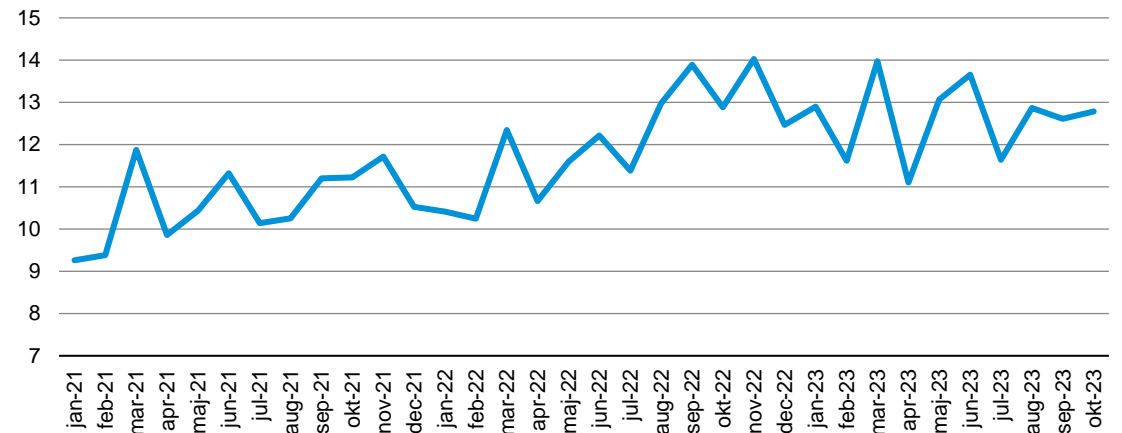

Anm.: Brancheafgrænsningen er inklusiv tobaksvarerindustrien

Kilde: Danmarks Statistik, statistikbanken, tabel FIKS33

Stabilisering i føde- og drikkevareeksporten

Mia. kr.

Kilde: Danmarks Statistik, statistikbanken, tabel UHV7

Stabil eksportudvikling

...

... i føde- og drikkevarebranchen fra september til oktober 2023, hvor der blev observeret en beskedent stigning fra 12,6 mia. kr. til 12,8 mia. kr. i eksportværdi.

12 pct. fald ...

... i omsætningen i fødevarerbranchen, hvis man sammenligner september 2022 med september 2023.

Omsætningen i de tre første kvartaler af 2023 er på niveau med den tilsvarende periode sidste år.

Afmatningen i omsætningen sammenlignet med sidste år er blandt andet drevet af en nedgang i efterspørgslen på hjemmemarkedet, hvor flere forbrugere går i retning af discount.

På trods af nødvendigheden af fødevarer, må vi forvente, at gassen også kommer til at gå lidt af eksportballonen i løbet af 2024, i takt med at eksportpriserne forventeligt også retter sig, og de globale forbrugere spænder livremmen ind. I de første 10 måneder af 2023 ligger eksporten dog 6 pct. højere end tilsvarende periode de periode sidste år. Det er blandt andet båret af stigende priser.

Et lille flertal af fødevareraktører forventer en stigning i salgspriserne i de kommende måneder. De priser, som forbrugerne møder i detailhandlen er sammensat af mange forskellige faktorer, og dette er måske de første tegn på effekterne af de nye overenskomstforhandlinger.

Sådan har vi gjort

Data er altovervejende samlet ind via Danmarks Statistiks statistikbank. Ikke i alle datasæt er det muligt at trække data alene for føde- og drikkevareindustrien. I de tilfælde må tobaksvareindustrien inkluderes. Dette er anført, hvor det er tilfældet. Der er ligeledes gjort brug af data fra DI's virksomhedspanel og Macrobond. Dataindsamling og bearbejdning er afsluttet 21. december 2023.